

Rewitalizować czyli przywrócić do życia

Zapóźnienia rozwojowe to wielkie wyzwanie dla władz, organizacji społecznych ale także społeczności, których dotknęło to zjawisko. Dotacje z Funduszy Europejskich umożliwiają wsparcie projektów rewitalizacyjnych służących przywracaniu do życia obszarów zdegradowanych. Wspierają też ponownie integrowanie zamieszkujących je społeczności.

Uwaga - stan kryzysowy

Określenie *stan kryzysowy*¹ budzi niepokój. Jednak w przypadku działań rewitalizacyjnych *stan kryzysowy* stanowi przede wszystkim bodziec do działania.

Mieszkam na wsi, w której większość mieszkańców pracowała w miejscowym PGR - mówi nam p. Stanisław - Gdy po 1989 roku PGR upadły, rozsypywało się także stopniowo wokół to, co z tamtym systemem było związane. Najpierw upadła nasza wiejska świetlica prowadzona kiedyś przez RUCH, a sam budynek stał się wkrótce ruiną, potem zamknięto sklep geesowski. W kolejnych latach ograniczono liczbę klas w szkole do czterech, żeby ostatecznie w 2008 roku szkołę zlikwidować. Ludzie młodzi, powyjeżdżali, nie było wesoło...

Takich miejscowości jak ta, w której mieszka p. Stanisław, a w których nawarstwiły się deficyty od infrastrukturalnych po demograficzne, jest na Pomorzu Zachodnim wiele. Tworzą one całe obszary różnorodnych zapóźnień, w których z powodu ich skali i stopnia, zgodnie z nazewnictwem przyję-

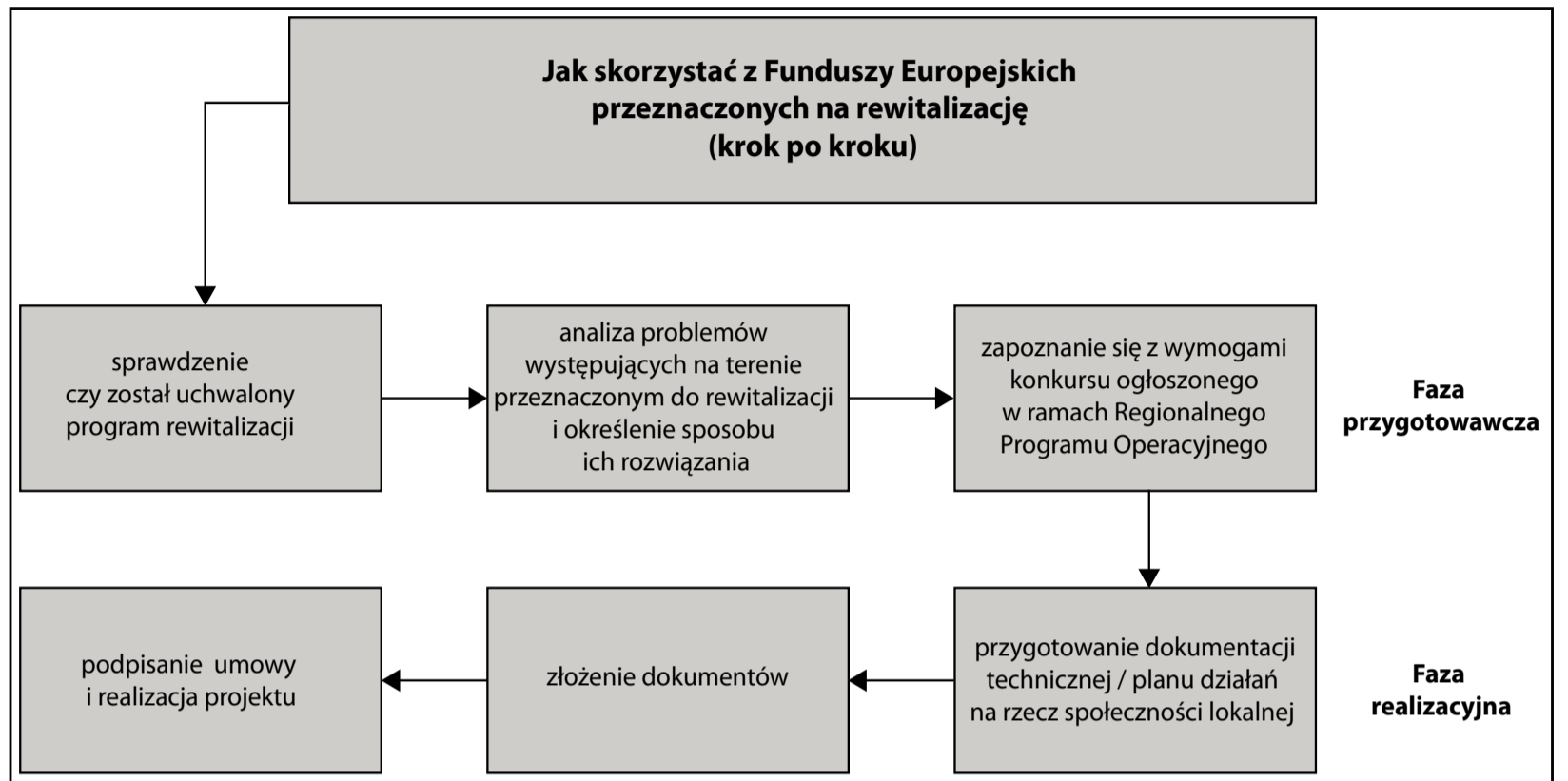

Tabela 1

tym przez Urząd Marszałkowski, stwierdzamy stan kryzysowy i które dla celów wsparcia z Funduszy Europejskich nazwano Specjalną Strefą Włączenia (SSW).²

SSW obejmuje w naszym województwie 67 na 114 gmin ogółem, głównie tych położonych we

wschodniej części województwa. Patrz mapa.

W gminach tych nie tylko samorządy, ale także różnorodne organizacje, przedsiębiorcy, a nawet kościoły i związki wyznaniowe, uzyskują dodatkowe możliwości realizacji projektów, które wspo-

magają rozwój infrastruktury, tworzą miejsca pracy, przywracają do użytkowania zaniedbane obiekty, zapewniają mieszkańcom niezbędne usługi. Niektóre programy dofinansowania wymagają zaangażowania lokalnej społeczności. Z Funduszy Europejskich na działania rewitalizacyjne można też skorzystać w gminach położonych poza SSW, jeśli występują tam zjawiska podlegające rewitalizacji. Niezależnie jednak od klasyfikacji Gminy, aby uzyskać dostęp do środków na rewitalizację, konieczne jest opracowanie przez gminy Lokalnych Programów Rewitalizacyjnych (LPR).

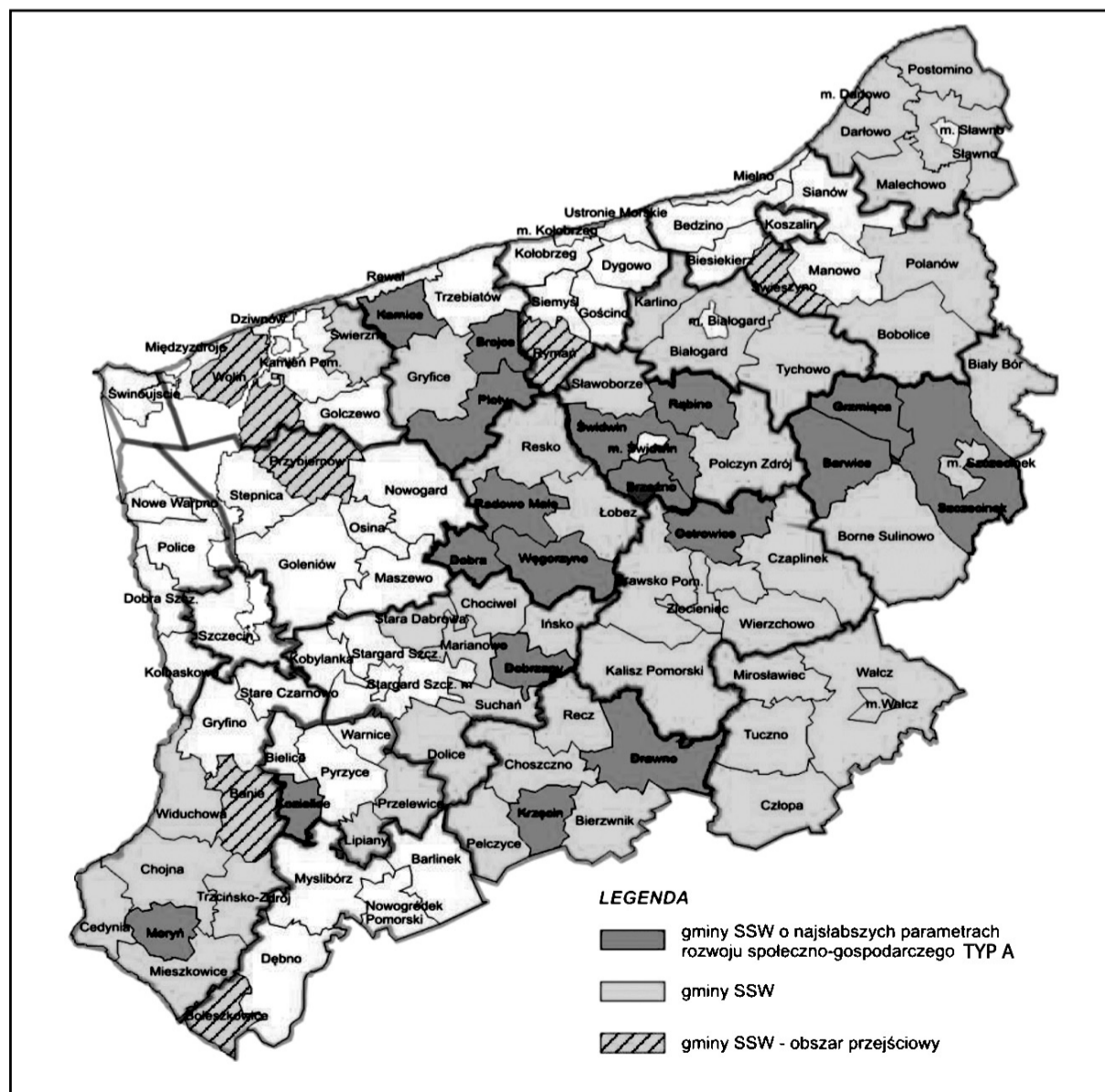
Najpierw program potem projekt

Przed przystąpieniem do przygotowania konkretnego projektu rewitalizacji, zakładającego dofinansowanie z Funduszy Europejskich, należy zapoznać się z aktualną listą programów rewitalizacyjnych. Warunkiem ubiegania się o wsparcie konkretnych projektów z RPO WZ jest bowiem wskazanie lokalnego programu rewitalizacji, w ramach którego ten projekt miałby być realizowany. Chodzi o to, aby poszczególne inicjatywy i projekty wpisywały się w strategiczny plan działań rewitalizacyjnych i w ten sposób w cząstkowym zakresie realizowały kompleksowy program odnowy. Taka konstrukcja pozwala także włączyć w działania zaprojektowane przez władze publiczne społeczności lokalne, występujące zarówno jako

inicjator i wnioskodawca, a często i wykonawca poszczególnych projektów. Programy rewitalizacyjne zwane Lokalnymi Programami Rewitalizacji (LPR) przygotowują gminy. Jak wspomniałem, Gminy mogą otrzymać z Funduszy Europejskich dofinansowanie również na przygotowanie bądź aktualizację lokalnego programu rewitalizacji. Dotację taką otrzymały np. Gmina Miasto Stargard (projekt Gminny Program Rewitalizacji Miasta Stargard do roku 2026), Gmina Łobez (projekt Potencjał miejsca potencjałem ludzi – aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Łobez), Gmina Goleniów (projekt Opracowanie Lokalnego Programu rewitalizacji Miasta Goleniów w ujęciu partycypacyjnym).

Jest problem jest rozwiązanie

W miejscowości p. Stanisława od końca poprzedniej dekady i czasów, które opisywał w rozmowie z nami, zmieniło się bardzo wiele. Różne działania rewitalizacyjne nabrały szczególnego dynamizmu w ostatnich latach, gdy pojawiły się rezultaty wdrażania projektów realizowanych z zaangażowaniem Funduszy Europejskich. Skutki tych działań są widoczne nie tylko w sferze materialnej ale i mentalnej. *Najważniejsze, że mamy teraz świetlicę - mówi p. Stanisław. - Kilka osób ma tutaj zajęcie, w tym ja, ponieważ jestem gospodarzem i konserwatorem. Są zajęcia świetlicowe dla dzieci, jest także gdzie się spotkać, urządzić imprezę wiejską,*

Gminy należące do SSW w województwie Zachodniopomorskim

Świetlica w Krzywiczach, gmina Osina, wybudowana z funduszy PROW

można bez wstydu zaprosić osoby z odczytami czy na spotkania literackie.

Wszystko to było możliwe, gdy na wieś trafiły Fundusze Europejskie. Te same, które stanowią podstawę finansowania projektów rewitalizacyjnych RPO WZ na najbliższe lata. Obecnie wsparcie będzie udzielane m. in. w trybie działania 9.3 RPOWZ

9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich

Dotacje w tym działaniu mają wspierać projekty ujęte w LPR i realizowane na obszarach zdegradowanych, głównie popegeerowskich, powojennych i przemysłowych (w tym postoczniowych), których podstawowym rezultatem będzie włączenie społeczne marginalizowanych grup. Istotny dla wnioskodawców jest jeszcze inny warunek - rozstrzygająca o wsparciu będzie tu kompletność składanych w tym trybie projektów z projektami realizowanymi ze wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach osi VI, VII, VIII. Chodzi o to, aby uzyskać wzmocnienia efektów już wykonanych, z wykorzystaniem Funduszy Europejskich, działań.

Zgodnie z zasadami przyjętymi w województwie zachodniopomorskim³ wspierana będzie

zwłaszcza przebudowa lub adaptacja zdegradowanych obiektów i budynków, szczególnie tych związanych z byłymi pegeerami, a także dofinansowanie może zostać zagospodarowanie przestrzeni w celu nadania im nowych funkcji. O dotacje w ramach 9.3 mogą

nasowania zależny jest od typu gminy według klasyfikacji SSW (Specjalna Strefa Włączenia), w której projekt będzie realizowany. Poziom ten pokazujemy w tabeli numer 3.

Harmonogram procedury wnioskowania zawiera tabela nr

Harmonogram działań rewitalizacyjnych w Województwie Zachodniopomorskim

Działanie 7.1 typ 3 projektów – schemat A: – złożenie przez Projektodawców wniosków o dofinansowanie projektów, – rozstrzygnięcia konkursu. – złożenie LPR do zatwierdzenia przez IZ RPO WZ – realizacja projektów	4.04 – 25.04.2016 r. 23.08. 2016 r do 30.09.2017 do 31.12.2017 r.
Działanie 7.1 typ 3 projektów – schemat B	2018 r. – 2020 r.
2 .Ogłoszenie konkursów na projekty w ramach działania 9.3 (RPO WZ) dot. kompleksowej realizacji działań na podstawie programów rewitalizacji obszarów zdegradowanych jako zintegrowanego przedsięwzięcia dotyczącego wszystkich aspektów rewitalizacji danego obszaru	2016- 2017 r.
3. Realizacja projektów rewitalizacyjnych	2017–2023 r.

Tabela 3

ubiegać się, oprócz podmiotów publicznych, także przedsiębiorcy, stowarzyszenia, czy kościoły i związki wyznaniowe, co pozwala realizować projekty publiczne, prywatne i te przygotowane w partnerstwie publiczno-prywatnym. Na zadanie to Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego przewiduje przeznaczyć kwotę 40 mln euro, z tym że poziom dofi-

1. Informacje na temat aktualnego lokalnego GPR dostępne są w poszczególnych w gminach.

7.1 Wzmocnienie potencjału społeczności lokalnych na obszarach rewitalizowanych

To bardzo ważny społecznie typ działania z wykorzystaniem Funduszy Europejskich. Wspiera się bowiem tutaj te projekty, które

zakładają udział lokalnej społeczności z obszaru zdegradowanego w przygotowaniu, wdrożeniu i realizacji tego projektu. Formalnymi wnioskodawcami mogą być różne podmioty, występujące we wszystkich formach prawnych, zgodnych z urzędową klasyfikacją podmiotów gospodarki narodowej. Jako ostatecznych odbiorców wsparcia wymienia się tutaj:

1. osoby zagrożone ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym, w tym osoby bezrobotne tzw. oddalone od rynku pracy (III grupa – patrz poprzednie odcinki cyklu o Funduszach Europejskich);

2. Otoczenie osób wymienionych w pkt 1, w takim stopniu w jakim jest to niezbędne dla udzielanego wsparcia tym osobom.

Zgodnie z założeniami przyjętymi w naszym województwie⁴, wsparciem w ramach tego działania mają być objęte przede wszystkim miejscowości popegeerowskie o szczególnie silnym nawarstwieniu problemów wynikających z degradacji tych środowisk. Jednym z głównych

9.3 RPOWZ, jeśli przewidują one premiowanie takich projektów. Lista projektów, realizowanych w innych programach w naszym województwie, dostępna jest na stronie 16. dokumentu: *Zasady prowadzenia przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 Szczecin marzec 2016.*

Adresy:

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Szczecinie
ul. Kuśnierska 12b,
70-536 Szczecin
Telefony do konsultantów
tel. 800 34 55 34, 91 432 94 32, 91 432 94 33, 91 432 94 35
www.fundusze-europejskie.gov.pl

Wojewódzki Urząd Pracy Biuro Informacji i Promocji EFS w Szczecinie
ul. A. Mickiewicza 41
70-383 Szczecin
tel. 91 42 56 163
e-mail: pokl@wup.pl

Urząd Gminy i Miasta w Goleniowie
Plac Lotników 1
72-100 Goleniów
Tel. 91 46-98-200
ugim@goleniow.pl

Urząd Miejski w Nowogardzie
Plac Wolności 1
72-200 Nowogard
Tel. 91 392 62 00
sekretariat@nowogard.pl

Urząd Miejski w Maszewie
Pl. Wolności 2
72-130 Maszewo
tel. 91 4187567
urząd@maszewo.pl

Urząd Gminy w Przybiernowie
ul. Cisowa 3,
72-110 Przybiernów
sekretariat@przybiernow.pl
Tel. 91 466 75 30

Urząd Gminy w Stepnicy
ul. T. Kościuszki 4,
72-112 Stepnica
ug@stepnica.pl
tel. 91 418 85 21

Urząd Gminy Osina
72-221 Osina 62
ug@osina.pl
tel. 91 39 10 390

1. - *Zasady prowadzenia przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 Szczecin marzec 2016).*

2. tamże.

3. tamże.

4. tamże.

celów tego działania jest zainicjowanie i umożliwienie wpływu ludności z obszarów szczególnie zdegradowanych na tworzenie i poprawianie LPR w kierunku umożliwienia realizacji tych założeń z projektów korzystających z podstawowego programu wsparcia 9.3. Na działanie 7.1 planuje się przeznaczyć w województwie zachodniopomorskim w perspektywie 2014-2020 aż 82 mln.

Inne możliwości uzyskania wsparcia na działania rewitalizacyjne

Wsparcie na inwestycje o charakterze rewitalizacyjnym można uzyskać również w innych programach finansowanych z Funduszy Europejskich aniżeli działanie

Obszar interwencji	Typ gminy	Poziom dofinansowania
gminy w woj. zachodniopomorskim poza SSW	C	60%
gminy znajdujące się w SSW	B	85%
gminy znajdujące się w SSW, w najtrudniejszej sytuacji społeczno-gospodarczej	A	85% + 10%

Tabela 2

Więcej bezpłatnych informacji znajdziesz na www.funduszeuropejskie.gov.pl oraz w Punktach Informacyjnych Funduszy Europejskich

Projekt jest współfinansowany w ramach Konkursu dotacji dla prasy lokalnej na działania informacyjne dotyczące Funduszy Europejskich, ze środków Funduszu Spójności Unii Europejskiej